

Van: College van Burgemeester en Wethouders
Aan: Gemeenteraad
Documentnummer: z210112496
Datum: 09 november 2021
Onderwerp: Toelichting verkenning regeling chronisch zieken

Memo

Zeewolde

Aanleiding

Op 30 september 2021 hebben de partijen ChristenUnie, D66, CDA, PvdA/GroenLinks en Zeewolde Liberaal de motie (R09S010/210097257) 'Tegengaan van Armoedeval Zeewolde' ingebracht. Zij verzoeken het college om:

- Met urgentie de chronisch ziekenregeling te onderzoeken;
- Om, indien het onderzoek positief uitvalt, nog in 2021 terug te komen bij de raad met een voorstel om de chronisch ziekenregeling deel te laten uitmaken van het harmonisatieproces tussen de drie gemeenten.

In dit memo wordt context en de bestaande regelingen voor zorgkosten uiteengezet. Hierna volgt een conclusie over het nut en de noodzaak van deze regeling in Zeewolde.

Context

In 2014 zijn de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Compensatie Eigen Risico zorgverzekering (CER) afgeschaft. Deze regelingen waren bedoeld voor burgers die extra kosten maakten in verband met ziekte. Deze inkomensondersteuning is overgeheveld naar gemeenten. Gemeenten kregen hierbij de beleidsvrijheid om maatwerk te leveren.

De gemeente Zeewolde heeft besloten om met het hiermee overhevelde budget de collectieve zorgverzekering aan te bieden. Dit biedt inwoners met een laag inkomen een uitgebreid pakket met korting. Tevens is destijds besloten de eigen bijdrage voor de WMO tijdelijk te verlagen. De budgetten zijn met een fikse korting structureel overgeheveld naar het gemeentefonds. In 2015 ging dit in Zeewolde om een niet geoormerkt bedrag van ongeveer € 96.000,-.

In de beleidsstuk 'definitieve nota bestaanszekerheid en schulden 2018-2022' staat dat er onderzocht wordt of een uitbreiding van regeling van zorgkosten noodzakelijk is. Zorgkosten stijgen en voor inwoners met een laag inkomen is de eigen bijdrage een hoge kostenpost. In 2019 heeft het college echter besloten geen voorstel voor een extra regeling aan de raad te doen in verband met de financiële situatie.

Onlangs zijn maatregelen getroffen om de armoedeval te bestrijden in samenwerking met de EHZ gemeenten. Het bestrijden van de armoedeval is het doel, maar hiernaast is de ambitie om de minima regelingen tussen gemeenten te harmoniseren. We maken immers gebruik van één uitvoeringsorganisatie: Meerinzicht. De gemeenten Ermelo en Harderwijk bieden inwoners wel een tegemoetkoming aan. Vanaf 2022 harmoniseren zij de tegemoetkoming naar een bedrag van € 385,- per jaar. Naar aanleiding hiervan is door meerdere partijen alsnog verzocht de mogelijkheden tot eenzelfde regeling in Zeewolde te verkennen.

Bestaande regelingen

Bij de beoordeling van de noodzaak van deze regeling in Zeewolde (naast de harmonisatie ambitie) wordt gekeken naar de aanwezige regelingen.

1. Landelijke regelingen

A. Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is een maandelijkse compensatie voor de premie zorgverzekering. Inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm ontvangen de maximale tegemoetkoming. De maximale tegemoetkoming is
 € 107,- voor een alleenstaanden en € 207,- voor gehuwden. De tegemoetkoming loopt trapsgewijs af met een maximum inkomen van
 € 31.000,- (alleenstaanden) en € 39.500 (gehuwden).

B. Fiscale aftrekpost zorgkosten

Voor specifieke zorgkosten (o.a. tandarts, fysiotherapie, verpleegkosten). Onder een inkomen van € 7.989 (alleenstaande) bedraagt het bedrag € 139. Het drempelbedrag voor inwoners met een inkomen tot 42.432 is 1,65% van het inkomen. Voor gehuwden bedraagt het drempelbedrag € 278 met een maximuminkomen van € 15.978,-.

C. Tegemoetkoming gehandicapten

Jaarlijkse tegemoetkoming voor inwoners die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn. Dit is voor inwoners met een WIA, WAO, WAZ of Wajong uitkering die minimaal 35% arbeidsongeschikt zijn. In 2021 bedraagt de tegemoetkoming € 183,61.

2. Gemeentelijke regelingen

A. Bijzondere bijstand: aanvullende ziektekostenverzekering

Tegemoetkoming voor de aanvullende ziektekostenverzekering. Voor inwoners met een maximaal inkomen van 120% van de bijstandsnorm. Tevens moeten inwoners een aanvullende ziektekosten- of tandartsverzekering hebben. De vergoeding bedraagt jaarlijks € 180. Dit kan niet gecombineerd worden met de collectieve zorgverzekering.

B. Collectieve zorgverzekering

Voor inwoners met een inkomen dat lager is dan 120% van de bijstandsnorm en met een vermogen onder de vermogensgrens conform de Participatiewet. Inwoners ontvangen een korting van € 15,- per maand op de verzekering. Dit kan niet gecombineerd worden met de bijzondere bijstand aanvullende ziektekostenverzekering.

De gemeentelijke regelingen bieden een (beperkte) vergoeding tegenover de (hogere) zorgpremie. De hogere zorgpremie zorgt voor een uitgebreid pakket. In aanvulling zal een deel van de inwoners gebruik kunnen maken van de tegemoetkoming gehandicapten en/of de aftrekpost bij de Belastingdienst. De regeling van de zorgtoeslag maakt geen onderscheid tussen burgers die wel of geen extra kosten hebben in verband met een chronische ziekte of beperking. Hiermee is het ten opzichte van inwoners zonder extra zorgkosten geen 'extra' voorziening.

Daarnaast heeft de gemeenteraad onlangs besloten de 'minima korting' af te schaffen per 1 januari 2022. Op dit moment hebben inwoners met een inkomen tot 120% van de voor hen geldende bijstandsnorm, die gebruik maken van een WMO voorziening, recht op afschaffing van de eigen bijdrage. Het gaat hier om een bedrag van € 19,- per maand. Een deel van deze doelgroep overlapt met inwoners die aanspraak kunnen maken op deze nieuwe regeling. De doelgroep gaat hiermee er financieel op achteruit.

Inwoners met hoge zorgkosten zullen ondanks bestaande regelingen uit het eigen inkomen (een deel) van de eigen bijdragen en/of het eigen risico moeten voldoen. Hiermee hebben zij (gedeeltelijk) financieel nadeel vanwege hun lichamelijke gesteldheid. Hier bovenop komt voor een deel van de groep het afschaffen van de 'minima korting'. Met name de groep inwoners die tussen de 120 en 130% van de bijstandsnorm zit zal dit een noodzakelijke uitbreiding zijn. Deze groep heeft namelijk geen enkel recht op de bestaande gemeentelijke regelingen.

Kosten

De kosten bedragen € 46.000 voor de regeling zelf. De uitvoeringskosten bedragen

€ 3.400. De verwachting is dat circa 120 inwoners recht hebben op de nieuwe regeling. Dit is bij het onderzoek naar de armoedeval reeds berekend. De vergoeding bedraagt jaarlijks € 385.

Bij de uitvoering geniet het de voorkeur aan te sluiten bij de werkwijze van Ermelo en Harderwijk. Dit betekent aan de voorwaarde tot het behoren van de doelgroep wordt voldaan wanneer inwoners de drie jaar, voorafgaand aan de aanvraag, het volledig eigen risico hebben voldaan. Uitzondering hierop zijn de 19 en 20 jarigen. Hiermee voorkomen we dat inwoners privacy gevoelige informatie moeten delen over het ziektebeeld en/of de beperking. Tevens weten we dat het gebruik van het eigen risico gedurende meerdere jaren een goede indicatie is. Dit zijn namelijk de inwoners die daadwerkelijk hoge zorgkosten hebben.

Conclusie

De regeling chronisch zieken en gehandicapten is een aanvulling op het bestaande aanbod. Er zijn meerdere (landelijke en lokale) regelingen maar die vergoeden niet de extra kosten door een chronische ziekte of beperking. Per inwoner zal het recht op een of meerdere van deze regelingen verschillend zijn. Hiermee is het lastig te beoordelen wat de (extra) zorgkosten zijn en in hoeverre deze reeds worden gecompenseerd. De voordelen voor een nieuwe regeling zijn:

- Extra financiële compensatie voor inwoners met hoge zorgkosten en een laag inkomen;
- Voor inwoners tussen de 120 en 130% de eerste gemeentelijke regeling voor de zorgkosten;
- Een eenvoudige regeling voor de uitvoering bij Meerinzicht;
- Het opzetten van de regeling maakt de harmonisatie tussen de EHZ-gemeenten compleet;
- Voor inwoners is de aanvraag relatief eenvoudig wat onderbenutting tegengaat.